

ΑΠΟ ΤΑ ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

ΤΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ ΝΤΕ ΣΕΜΟΥΑ

— Θεέ μου !...
Τί μου λέτε;... Δεν
πιστεύω να της συ-
νέβη κανένα δυ-
στύχημα.

Εκύταξα συγ-
χρόνως τὸν κ. Σα-
βάζ. Πόσο ήταν

λυπημένος ! Πόσο φαινόταν πικραμένος ! Είχε πραγματικῶς γε-
ράσει μέσα σὲ μιὰ νύχτα. Τέλος κούνησε τὸ κεφάλι του θλιβερά
κι' ἀπελπισμένα και μου ἀποκρίθηκε :

— Ο κ. Σαβάζ χαμήλωσε τὸ κεφάλι του καὶ ψιθύρισε :
— Δεν ξέρω τί νὰ υποθέσω ; Ἀνησυχῶ τρομερά. Πρέπει νὰ
τὴν βρῶ ἀπόψε. Νὰ μάθω τί γίνεται. Θὰ τραλαλῶ. Θεέ μου... Σὰς
παρακαλῶ θερμῶς, μὴ μ' ἀφήνετε μόνον στὴν δύσκολη αὐτὴ περι-
στασι. Βοηθήστε με. Κάμετε γιὰ μένα διὰ μὴ μπορεῖτε. Θὰ σὰς εὐ-
γνωμὼν !...

Εἶνε ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ κανεὶς πόσο σφίχτηκε ἡ καρδιά
μου στὰ λόγια του αὐτά, πόσον τὸν λυπήθηκα !

Τοῦ μίλησα μὲ καλοσύνη, προσπάθησα νὰ τὸν παρηγορήσω, τοῦ
υποχέθηκα νὰ κάμω διὰ μὴ μπορῶ.

— Ἦμουν ἔτοιμη νὰ κοιμηθῶ, τοῦ εἶπα. Ἐν τούτοις θὰ ντυ-
θῶ καὶ θὰ τρέξω νὰ μάθω τί συμβαίνει. Θέλετε νὰ με περιμένετε
ἐδῶ ;

— Θὰ τρέξω μιὰ στιγμὴ ὥς τὸ σπίτι νὰ δῶ τί γίνεται καὶ θὰ
ξαναγυρίσω. Πάντως βεβαιώθητε πὼς θὰ σὰς εἶμαι σκλάβος σ' ὅ-
λη μου τὴ ζωὴ γιὰ τὴν καλοσύνη σας.

Μ' ἐχαιρέτησε κ' ἔφυγε βιαστικὸς καὶ ἀφηρημένος σὰ νὰ μὴν
ἤξερε ποῦ βρίσκεται καὶ ποῦ πηγαίνει.

Μόλις ἀκουσα τὴν πόρτα νὰ κλεινῇ
πίσω του κάθησα κι' ἄρχισα νὰ σκέπτο-
μαι τί πρέπει νὰ κάμω.

Δὲν ὑπάρχει καμμιά ἀμφιβολία. Ἡ
Λιάνα βρίσκεται στοῦ Ζάκ. Γι' αὐτὸ τῆς
ἔγραψα καὶ τῆς ἔστειλα δύο λέξεις, νὰ
μὲ περιμένῃ νὰ πάω νὰ τῆς μιλήσω.

Δὲν μοῦ μένει πειὰ παρὰ νὰ ντυθῶ
καὶ νὰ τρέξω.

Τί θὰ συμβῇ ; Δὲν ξέρω ἀκριβῶς. Ἀμ-
φιβάλλω πολὺ ἂν ἡ Λιάνα θὰ δεχθῇ νὰ
γυρίσῃ κοντὰ στὸν Ἑρνέστο.

Εἶμαι κοντὰ σ' ἄλλα ἀναγκασμένη νὰ
παῖξω σ' ὅλη αὐτὴ τὴν ἱστορία τὸν ρόλο
τοῦ ἀνθρώπου ποὺ δὲν ξέρεי τί συμβαίνει.
Κι' ὅμως δὲν μπορῶ νὰ κάμω κι' ἄλλου-
ῶς. Ὁ κ. Σαβάζ ἀπὸ ντροπὴ βέβαια, δὲν
θέλησε νὰ μοῦ μαρτυρήσῃ ἐκεῖνο ποὺ ξέ-
ρω. Ἐστω... Ἀς κάμουμε διὰ μὴν πορνοῦμε
γιὰ τὸν δυστυχημένον αὐτὸν σύζυγο, τὸν
ὁποῖο συμπαθῶ πειὰ εἰλικρινῶς...

Ὁ θυρωρὸς μὲ τὸν ὁποῖο ἔστειλα τὸ
σημειώμα μου στὴν Λιάνα γύρισε καὶ μοῦ
εἶπε πὼς ἡ Λιάνα δὲν βρίσκεται στὸν Ζάκ,
οὔτε καὶ ὁ κ. Μονέλ εἶνε σπίτι του. Ἡ
οἰκονόμος του δὲν θέλησε νὰ μαρτυρήσῃ
ποῦ βρίσκεται...

Δὲν σημαίνει ὅμως. Ἀρκεῖ διὰ τὴν οἰκο-
νόμο ἐκράτησε τὸ σημειώμα μου. Εἶμαι
βεβια πῶς ; θὰ φτάσῃ στὰ χεῖρα τῆς Λιά-
νας ἁμέσως.

(Συνέχεια
ἐκ τοῦ
προηγούμενου)

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΟΥ ΠΡΟΔΩΣΕ

Σὲ λιγάκι θὰ τρέξω καὶ ἡ ἴδια στὸν κ. Μονέλ. Σὲ μένα πειὰ
θὰ φανῇ ἡ οἰκονόμος ἐλπίζω πειὸ εὐγενική. Θὰ μάθω ποῦ βρίσκε-
ται τὸ ξενυράκι. Καὶ θὰ τοὺς δῶ ἀπόψε κι' ὅλας...

(Ἀπ' τὸ Ἡμερολόγιο τοῦ Ἑρνέστου Σαβάζ).

Ἡ Λιάνα δὲν γύρισε σπίτι. Ἐλπίζα νὰ τὴν εὑρῶ ἐδῶ ἐπιστρέ-
φοντας ἀπὸ τῆς κομῆσής, μὴ γελάστηκα...

Καταλαβαίνω πειὰ καλὰ τί συμβαίνει. Τὴν ἔχασα γιὰ πάντα!...
Γιὰ πάντα !.. Ὅχι... Αὐτὸ δὲν θὰ γίνῃ ποτέ !.. Δὲν μπορῶ νὰ
ζήσω χωρὶς αὐτή. Τὴν λατρεύω !.. Εἶμαι πρόθυμος νὰ τῆς τὰ συγ-
χωρήσω ὅλα...

Θὰ συρθῶ στὰ πόδια της, θὰ τὴν παρακαλέσω, θὰ τὴν ἱκετεῦ-
σω... Ἄν δὲν μ' ἀκούσῃ, ἂν μοῦ ἀρνηθῇ, θὰ πεθάνω !...

Τὸ σπίτι ὁλόκληρο καθεται πάνω στὴν ψυχὴ μου. Ὡς χθὲς
ἦταν ἐδῶ μέσα ὁ Παράδεισος. Σήμερον ὑπάρχει ἡ Κόλασις !...

Θὰ τρέξω στὴς κομῆσής. Εἶμαι βέβαιος διὰ μοῦ μίλησε εἰλι-
κρινῶς.

Δὲν τῆς κακοφάνηκε ποῦ δὲν τῆς ἀνοίξα τὴν καρδιά μου. Γιατί
ἄλλωστε νὰ μὲ πορξήγησῃ ; Μήπως δὲν φταίει κι' αὐτὴ γιὰ τὴν
σημερινὴ δυστυχία μου ;...

Γράφω κι' ὅμως τὸ μυαλό μου εἶνε θελῶ. Τὰ γράμματα χορεῖουν
μπρὸς στὰ μάτια μου.

Φεύγω !.. Ἀς μὲ λυπηθῇ ὁ Θεός. Ἀς γυρίσω σπίτι μαζί μὲ
τὴν Λιάνα...

(Ἀπ' τὸ Ἡμερολόγιο τῆς Λιάνας Σαβάζ).

Ἡ καρδιά μου εἶνε πειὰ ἥσυχη. Ὁ Ζάκ ἐγύρισε. Μ' ἔσφιξε στὴν
ἀγκαλιά του καὶ μὲ γέμισε φιλία.

— Ἀνησυχούσες ἀγαπημένη μου ;

Τὸν ἔσφιξα πάνω στὸ στήθος μου μὲ λαχτάρα.

— Ἀγάπη μου !.. Ἄν ἤξερες πόσο ἀνησυχούσα !...

— Τώρα εἶσαι ἥσυχη ;

— Ὅχι Ζάκ, ὄχι ἀγαπημένη μου. Δὲν θὰ ἡσυχάσω ἂν δὲν φύ-
γουμε ἀπ' ἐδῶ, ἂν δὲν φύγουμε ἀπ' τὸ Παρίσι...

— Θὰ φύγουμε. Τὸ πρωὶ φεύγουμε, ἡσυχάσε...

— Ἀλήθεια ; Ἀ ! πόσο σ' ἀγαπῶ Ζάκ !...

— Εἶσαι εὐχαριστημένη ;

— Ναι Ζάκ, κάμε μου ὅμως ἀκόμη μιὰ

χάρι.

— Ὅτι θέλεις, ἀγαπημένη μου. Ξέρεις
καλὰ πὼς ἡ ἐπιθυμία σου εἶνε γιὰ μένα
διαταγῆς. Πέσμου τί θέλεις ; Πέσμου...

— Ζάκ δὲν νομίζεις πὼς θὰ ἡμαστε πειὸ
ἀσφαλεῖς ἂν φεύγαμε ἀπόψε ἀπὸ τὸ σπίτι
σου ;

— Φοβάσαι Λιάνα ;

— Φοβοῦμαι γιὰ σένα ἀγαπημένη μου.

Πέσμου πὼς θὰ φύγουμε.

— Ναι, ἀφοῦ τὸ θέλεις, θὰ φύγουμε.

— Θὰ πάμε νὰ μείνουμε σ' ἓνα ξενο-
δοχεῖο.

— Σ' ἓνα ξενοδοχεῖο.

— Κι' αὐτὸ θὰ πάρουμε τὸ τραῖνο γιὰ
τὴν Μασσαλία ;

— Ναι γλυκειά μου ἀγάπη !...

Τὸν σφιχταγκάλισα καὶ τὸν ἐγέμισα φι-
λία, φιλιὰ λατρείας, φιλιὰ εὐγνωμοσύνης...

Καὶ νὰ με τώρα στὸ ξενοδοχεῖο μακριὰ
ἀπὸ κάθε κίνδυνον, ἥσυχη, ἀσφαλισμένη.

Ἐδῶ δὲν μπορεῖ νὰ μὰς ἐνοχλήσῃ κανεὶς.

Πόσο εἶνε ἥσυχη ἡ φτωχὴ μου καρδιά !...

Θεέ μου σ' εὐχαριστῶ !...

— Ἦρθε βιαστικὴ ἡ οἰκονόμος τοῦ Ζάκ

καὶ μοῦ ἔφερε ἓνα γράμμα ἀπὸ τὴν κό-
μησα.

Πόσο ἀνησυχῶ !...

Τὸ ἀνοίξα καὶ τὸ διάβασα γρήγορα-
γρήγορα :

Ἀγαπημένη μου !.. Ἄν ἤξερες πόσο ἀνησυχούσα...

«Αγαπητή μου,

Είνε ανάγκη να σε δω. Περιμένε με έξω μου οδ λίγο. Δεν σου γράφω περὶ τίνος πόκεται. Θά 'χανα καιρό χωρίς λόγο. Πάντως έχω να σου μιλήσω σοβαρά. Περιμένε με...

Σε φιλω
Ρ....»

Θεέ μου! Δεν θά 'ησυχάσω λοιπόν ποτέ! Γιατί ή μοῖρα με βασανίζει έτσι; Γιατί με ζητεί ή κόρη μου αυτή την ώρα;

Καταλαβαίνω όμως. Τά υποπτεύουμαι δ.α. Ο 'Ερνέστος ἀνακάλυψε την ἀναχώρησή μου και με ζήτηί.

Μά με ζητεί σ'α χαμένα, ναι, σ'α χαμένα. Έχω πάρει πεινά την απόφασή μου. Δεν θά τον ἀνταποκρίνω, όχι!...

Τόν λυπόμαι, αυτή εινε ή ἀλήθεια, τόν σκέπτονται και σφίγγεται ή καρδιά μου. Μά μ' όλα αυτά δεν θά δεχόμουν να γυρίσω κοντά του. Ο δεσμός πού μάς ένωσε κόλλησε για πάντα. Μεταξύ μας έχει ανοίξει άβυσσος!...

Θά περιμένω την κόρη μου να μάθω λεπτομερώς τι συνέβη. Ο Ζάκ κατ'έβηκε να παραγγείλ ή κάτι. Θά του τά πώ όλα. Είμαι υπερββαίη πώς θά συμφωνήσω μαζί μου...

(Από τό 'Ημερολόγιο του 'Ερνέστου Σαρζ).

Έπερίμενα την κόρη μου στο μέγαρό της πλέον της μιάς ώρας, μί δεν γύρισε. Τι να συμβαίνει άραγε;...

Στό τέλος τρελλός από άνυπομονηρία έτρεξε κάτω, έπήρα ένα άμάξι κι' έπήγα κατ' έυθείαν στο σπίτι του Μονέλ.

Γιατί οί δισταγμοί και οί φόβοι; Γιατί ν' άναμινγνύω ξένους στίς δουλειές μου; Έπρεπε να κανονίσω τά πάντα μαζί του. Ήμουν αποφασισμένος να κανονίσω την σ'αί μου ἀνάλογως της διζής του. Άν μου φερόταν μ' α'ιθάδεια θά τον σκότωνα σάν σκύλο!...

Φάνετο όμως πως ή τύχη με κατατρέπει. Ο Μονέλ δεν βρισκόταν σ'αί το. Στην όρχή δεν έλιπα την οίλονομο του. Την έπαρωσα όσα κι' αν φωνάζε, έμπήα κι' έρευνήα σ' όλα τα δωμάτια. Έτσι βεβαιώθηκα πως δεν μ' έγελούσε... Όταν την ρώτηα για δευτέρα φορά πού εινε ο κύριός της, μου απάντησε πως λείπει σέ κάπου έξω ή 'Ασφαλώς δεν μού λγες αλήθεια. Τι μπορούσα να κάνω μιλατάτα;

Έφυγε ντροπισσάμενος, συντετριμμένος, άποκαμωμένος. Γύρισα σ'αί έλπίζοντας να βώ έδώ την Λιάνα, μί μ' ταία την εστρένω, μ' ταία τό έλπίσω αυτό...

Γοργώ ενώ τό χέρι μου τρέμει τις γραμμές αυτές, για να ξ'αντιγράω και να τρέξω σ'αί κομήσης. Θα έδει γυρίσει εν τώ μεταξύ.

Από αυτή περιεπών π έον τά πάντα.

Η τύχη με κυνηγάει!...

Ο ήσος μ' έγνατέλειψε!...

(Από τό 'Ημερολόγιο της Λιάνας Σαρζ).

Αν δεν συμβή τίποτε τό πρόσωπό μου τό πρωί, μόλις ξημερώσει πρέπει να φύγωα για τό τραίνο.

Μία μέρα αν μείνωα ακόμα σ'α Παρίσι φοβόμυαι ότι θά συμβούν πολλά. Αυτό τουλάχιστον έκατάλαβα από τά λόγια της κομητις.

Ήρθε πρὶ όλίγω πολύ άνήσυχη και πολύ συγκινημένη...

Α'τ' όσα μου ελεε ή κόρη μου κατέλαβα πώς ήταν υπερβολικά έπηρεασμένη από τόν 'Ερνέστο.

Πήγε και τί ελεε στο μέγαρό της, την παρεκάλει θερμά να τόν βοηθήσ ή με βρή.

Σας τα ελεε όλα: την ρώτησα...

Ο'οι δά. Κάθε άλλο. Μου ελεε απλώς πως βγήαες έξω από τό σπίτι και δεν γύρισε. Με παρακάλεσε, μ' έξέορισε να τόν βοηθήσω να σ' ελθ. Α' αν ήξερες πόσο ήαν συγκινημένος, ά ήξερες πόσο ύπεφερε άναπητή μου!... Σε βεβαίω πως τόν λυπήθηκα, τόν λυπήθηα ότο κι' αν φαντασθής...

Φιλική μου, της ελεα με κάπως ίσωνιό τόνο ρωνής, τόν λυπήθηα, δεν ανηβόλλο, αλλά τόν λυπήθηα κάπως άρα. Τι θέε να γίν ή ώρα; Μ' έβόηθησε κι' ού να ένωθώ με το Ζάκ; Θεε να τόν ήφνω; Θεε να ξαναγυρίσω κοντά σ'όν 'Ερνέστο; Κι' μ' ορε ν' ανή αυτό; Δεν καταλαβαίνεις, αγαπητή μου, πως μάς χωρίζει όλοκληρη άβυσσος; Μή με παρεξηγήα πού σου μιλώ έτσι. Μή κ' κωλύα μαζί μου. Έσκαφθηκα πολύ τόν δυβήριά μου, έχω πάρει την απόφασή μου.

Η κόρη μου είχε χαμηλώσει τό κεφάλι κ' ή δεν μιλούσε. Σε λίγο με ρώτησε:

Και τί σκέπτεσαι να κάνεις;

Σου τό ελεα αγαπητή μου. Είμαι άποφασισμένη να μη γυρίσω πειά πίσω.

Θέλεις μάλιστα να σου μιλήσω πειά τί- λικρυνός; Τό πρὶ φεύγω...

Φεύγεις;

Ναι.

(Απολυσή)

Η ΖΩΗ ΤΩΝ Μ. ΑΝΔΡΩΝ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΒΟΛΤΑΙΡΟΥ

Ο Βολταίρος και τό άετόπουλό του. Η άπόλαυσις της Μαγδαληνης. Η καυμένη πεινάει!... Φέρτην πίσω... Η συγχώρησις. Ο στίχος πού μοιάζει μ' έναν άλλο στίχο του υιού Ρακίνα. Δόστου πίσω τό στίχο να μάς αδειάσ ή γωνιά!...

Κατά τά τελευταία χρόνια της ζωής του ο Βολταίρος έμνε διά λόγους ύγείας σ'αί έπαυλή του, στο Φερράν. Στην αυλή της έπαυλής του αυτής διατηρούσε δεμένο πάντα ένα μικρό άετόπουλο, τό όποτον άγαπούσε έξαιρετικά. Τό άετόπουλο αυτό ήταν πολύ ζωηρό και μία μέρα πού βρέθηκε λυτό πιάστηκε με δυό κόκορους. Οί κόκοροι όμως τού ρίχτηκαν σ'α γεμάτα, τό κυνήγησαν και τό γέμισαν πτερές.

Ο Βολταίρος είχε τόν ίδιο καιρό σ'αί έπαυλή του και μία γρηά ύπηρέτρια, όνομαζόμενη Μαγδαληνή, της όποις ή κυριότερη δουλειά ήταν να σφονιζ ή και να περιποιείται τό άετόπουλο. Φαντασθήτε λοιπόν τί φωνές άκουσε από τόν κύριό της όταν τό άετόπουλο πληγώθηκε από τούς πτερινούς. Ο Βολταίρος της έκαμε όριμύτατες παρατηρήσεις και την άνάγκασε στο τέλος να πηγαίν ή κάθε πρωί σ'αί κάμαρά του και να τόν πληροφορή ή περὶ της ύγείας του πληγωμένου άετού.

— Ε, πώς τά πάει ο τραυματίας μας; την ρωτούσε πάντα ο φιλόσοφος.

— Τά 'δια! τού άπαντούσε στερεοτύπως ή κυρά Μαγδαληνή δειλά-δειλά.

Ένα πρωί όμως, ή κυρά Μαγδαληνή, μπαίνοντας στο δωμάτιο τού φιλοσόφου τού ελεε:

— Τό άετόπουλο δεν ύποφέρει πιά!

— Γιατρέυθηκε; Τι καλά... φώναξε χαρούμενος ο Βολταίρος.

— Όχι, κύριε, δεν γιατρέυθηκε; ψόφησε!...

— Ψόφησε!... Τό άετόπουλό μου ψόφησε και μόυ τό λές αυτό έτσι αδιάφορα και άσυνκίνητα!...

— Πώς θέλετε να σάς τό πώ; Ψόφησε. Έδώ μάλιστα πού τά λέμε, καλλίτερα πού ψόφησε, γιατί είχαν άδυνατίσει τόσο!...

— Πώς; είχε άδυνατίσει!... Όστε επειδή είμαι άδύνατος κι' ενώ, πρέπει να πεθάνω;... Νομίζεις πως μόνον οί παλεις άνθρωποι έχουν δικαιώματα σ'α ζωή; Έξω από δώ! Έξω! 'Ει διενεία τού φιλοσόφου κυρία Ντενίς, άκούγοντας τις φωνές και τό κακό έτερε, να δη τί συμβαίνει. Ο Βολταίρος έξω φρενάρ άπ' τό θυμό τόν της έζήγησε με δυό λόγια τά διατρέξαντα, και όσοι της να διώξ ή άμέσως τη Μαγδαληνή. Η κυρία Ντενί προσπαθού να φανή πως ύποκινεί σ'αί άζωση τού θείου της και συμβούλευε την κυρά Μαγδαληνή να κοιμη ή κάπου, ώστε ο Βολταίρος να νομίζ ή πως έφυγε.

Υστερα από λίγες μέρες, ή άνειρά τού Βολταίρου, έξοτίας την αγαθή καρδιά τού θείου της, τού ελεε:

— Η καυμένη ή Μαγδαληνή, θέε μου, βρίζεται σ'αί πέντε δρόμους... Μόλις μαθεύτηκε δι την έδιώξατε από δώ, δεν βρίζαε θέα πον-θεά. Είνε πολύ δουτυχομένη...

— Καλά να τά πάθ ή, άπάντης ο Βολταίρος. Πούες της ελεε να μη ποτέ ή για τόν θάνατο τού μικρού μου άετού; Όστόσο δεν πρέπει να πεθάν ή κι' από την πείνα. Φέρτην πίσω, υπό έναν όρον όμως: Να μην την ξαναϊδ ή μόρος σ'α μάτια μου!

Κατόπιν αυτού, ή Μαγδαληνή βγήαε από τόν κρυψώνα της, κι' άρχισε να εργάζεται και πάλι σ'αί έπαυλή άποφένοντας όμως να συναντη ή με τόν κύριό της.

Μία μέρα όμως, την ώρα πού ο Βολταίρος έβγαίνε από την τραπεζαρία έτρε να πεί ή επάνω της. Η Μαγδαληνή κοκκίνησε, τλχησε, θέλησε να δικαιολογη ή.

— Ας μη μιλούμε πιά γ' αυτό τό ζήτημα, Μαγδαληνή, της ελεε ο Βολταίρος. Ότι έγινε, έγινε... Όλοι τά πεθάνοις σ' αυτόν τόν κόσμο. Α'ετοί και άνθρωποι!...

Ο Βολταίρος, κάποτε έδιάβαζε σ' ένα στίχο κύκλο λογιών μία νέα του τραγωδία την «Αλκίω». Μεταξύ τόν άκουστών ροιζοδιών κι' ο Ρακίνας ο καλύτερος (ό γνις τού μεγάλου Ρακίνα) ο άκοιο: από ή στιγμή πού άκουσε είναι στίχο της τραγωδίας τού Βολταίρου που έμοιαζε με κίπτον δικό του, δεν έταρε να μουρμουρίξ ή θιμωμένος:

— Ο στίχος αυτός εινε δικός μου!...

Ο Βολταίρος, άποροφρημένος από την άπάντη, δεν πτόσε. Ένας άλλος από τούς άκουτάς όμως, ο άβρās νιέ Βουαζεσί, ένύρσιος στο τέλος. Και διακόπτοντας τόν Βολταίρο σέ μία από τις δραματικώτερες σκηνές της τραγωδίας του, τού έφώναξε:

— Ας τόν πίσω τόν στίχο του, βρε άδελφε, για να μάς αδειάσ ή γωνιά!...